

EERST ZIEN, DAN GELOVEN

Afscheid nemen van het dode lichaam is essentieel om te beseffen dat iemand is overleden.

Ouders kunnen afwerende reacties hebben als hun kindje rondom de bevalling komt te overlijden. De eerste reactie kan zijn dat ze hun dode pasgeborene niet meer willen zien. Een gevoel van falen dat beter hanteerbaar is door je af te wenden van het verlies. Op termijn werkt die houding niet om het overlijden te kunnen accepteren.

Tot zover de theorie. In de praktijk liet een moeder deze afweerreactie zien toen ik de uitvaart van haar doodgeboren baby kwam bespreken. Ik zette alles in om het echtpaar ervan te overtuigen dat juist het vasthouden van het dode lichaampje waardevol zou zijn. Ze waren nog in het ziekenhuis en hun baby lag al in het mortuarium. Meteen afgestaan na de bevalling. Ze gingen zelf die dag naar huis en als het aan hen lag zou dit kindje nooit thuiskomen.

Uiteindelijk gingen ze overstag. Ik zou aan het einde van de dag komen met hun baby in een mandje. Daarna zouden we wel weer verder zien. Ik belde naar het mortuarium om te zeggen dat ik het kindje op kwam halen en naar huis zou brengen. Het werd doodstil aan de andere kant van de lijn. De mortuariummedewerker gaf aan dat het echt niet kon. De baby was zo verkleurd, dit kon ik de ouders echt niet aandoen. Het zou een trauma worden en ze raadde het mij nadrukkelijk af. Ik zette door, ik kon immers na mijn pleidooi niet meer terug.

Met lood in mijn schoenen belde ik aan met het mandje in mijn armen. Ik vertelde rustig dat hun kindje bruinrood verkleurd was. Moeder maakte het mandje open en begon te huilen: 'Kijk nou, hoe mooi ons mannetje is, dit is echt ons kindje'. Ze wendde zich tot mij: 'Toen ik gisteren beviel was hij "pik-zwart". Ik was in de volle overtuiging dat ik een "zwart monstertje" had gebaard.' Grootouders werden gebeld en er werd echt samen afscheid genomen.

'Eerst zien, dan geloven', geldt nu ook voor mij voordat ik het advies van een ander overneem. Dit verhaal speelde zich tien jaar geleden af. Ik veronderstel dat mortuariummedewerkers voorzichtiger zijn geworden met een stellig negatief advies nu we weten hoe belangrijk het zien van de dood is om het ook te kunnen geloven.

LOES ROOIJAKKERS heeft met haar man Gerard een uitgeverij, is docent bij Docendo en freelance uitvaartbegeleider. Eerder was zij teamleider bij Monuta in Nijmegen.

